

מדה בדת

שינון הדף היומי בדרך קצרו

לע"נ מרן רבי ישראל מאיר בן רבי
אריה ליב הכהן זצוק"ל הערות והנצחות
טל' 0548449853 או מייל GMAIL.COM
MABADAF12@

גליון 142 פרשת כי תבא תשפ"ב

כתובות עד-פ

משל שאשה שבעלה מנפץ צמר היא קוראת לו ויושבת עמו ברבים, ורב אשי אומר שגם אשה שבעלה ממשפחה פחותה היא לא מבקשת ממנו להביא לה תבשיל עדישים, ושנו על כך שכולן מזנות ותולות בבעליהן.

בברייתא הוסיפו באשה עוד מומים יותר מכהנים: זיעה ושומא וריח הפה, אך לכאורה זה פסול גם בכהנים, ששינינו במום בהמה זקן חולה ומזוהם, ושינינו מומין אלו בין עוברים בין קבועים פוסלים באדם, ר' יוסי בר' חנינא חילק שזיעה שאינה עוברת פוסל וזיעה שעוברת לא פוסלת בכהנים, ורב אשי אומר שזיעה וריח הפה לא דומה למזוהם כי אפשר להעביר הזיעה ע"י יין קהה, ואת ריח הפה ניתן להעביר ע"י פלפל בפיו, אך באשה שמדבר עמה תמיד זה לא מועיל.

יש להקשות ששומא עם שיער פוסלת גם בכהנים וללא שיער אם היא גדולה פסולת גם בכהנים ואם אינה גדולה אינה חסרון באשה, וכן שינינו בברייתא ששומא עם שיער זה מום, וללא שיער בגדולה זה מום וקטנה אינה מום, ורשב"ג מבאר שגדולה הכוונה יותר מאיסר האיטלקי, ר' יוסי בר' חנינא אומר שעל מצחה אפילו קטנה פוסל, ולכאורה הוא ראה קודם הנשואין והוא התפייס בכך, ויש לומר שזה היה תחת כפה שבראשה וזה נראה רק לפעמים.

רב חסדא אומר ששמע מאדם גדול שהוא רב שילא שאם נשכה כלב ויש לה צלקת במקום הנשיכה זה נקרא מום, ורב חסדא הוסיף שקול עבה באשה זה מום שכתוב **כי קולך ערב ומראך נאווה**.

ר' נתן ביראה שנה שבין דדי אשה טפח, ורב אחא בר רבא סבר לומר לפני רב אשי שזה מעלה, אמר לו רב אשי שבמשנה זה מובא במומי אשה, ולאביי הנזיר לאשה הוא כשהם קרובים ג' אצבעות, ור' נתן אומר שאשה שדדיה גסים משל חברותיה זה מום, ואמר ר' מייאשה בן בנו של ריב"ל בשם ריב"ל שהשיעור הוא טפח ושייך כזה דבר כמו שאמר רבה בר בר חנה שהוא ראה ערבייה אחת שהפשילה דדיה לאחוריה והניקה את בנה.

נאמר בפסוק ולציון יאמר איש ואיש יולד בה והוא יכוננה עליון וביאר ר' מייאשה בן בנו של ריב"ל שזה נאמר בין על הנולד בה ובין על המצפה ראותה, ואמר אביי שאחד מבני א"י עדיף כשנים מבני בבל ורב אומר שאחד מבבל שיעלה לא"י עדיף כמו שניים מבני א"י, כמו ר' ירמיה שכשהיה בבבל לא הביין מה שאומרים החכמים וכשעלה לא"י קרא לנו בבליים טפשים.

משנה אם היו מומים באשה כשהיתה עדיין בבית אביה, לר"מ יביא האב ראייה שהם קרו אחר אירוסין ונסתחפה שדהו של הבעל, ואם נכנסה לרשות הבעל, הבעל יביא ראייה שזה קרה קודם אירוסין וזה מקח טעות, ולחכמים זה רק במומים שבסתר **עמוד ב** אך מומים שבגלוי אינו יכול לטעון ואם יש מרחק באותה עיר אין טענה גם במומים שבסתר מפני שהוא בדיק אותה ע"י קרובותיו. **גמרא** יש לדייק שרק כשהאב הביא ראייה הוא נאמן ואם לא הביא ראייה הבעל נאמן, וזה כדברי ר' יהושע באשה שטענה שנאנסה אחר אירוסין שלא חיים מפיה, אך בסיפא בנכנסה לרשות הבעל יש לדייק להיפך שרק כשהביא ראייה הוא נאמן ולולא כן האב נאמן, וזה כר"ג שאומר שאשה נאמנת ואמר ר' אלעזר שמי ששנה את הרישא לא שנה את הסיפא, ורבא אומר שאין לומר שר' יהושע לא הולך כלל אחר חזקת הגוף אלא רק כשיש חזקת ממון כנגדה וכשאין חזקת ממון מודה ר' יהושע שהולכים אחר חזקת הגוף, שהרי שינינו לענין בהרת שאם קדמה לשיער לבן טמא ואם השיער לבן קדם הוא טהור ואם זה ספק ר' יהושע אומר כהה ואומר רבה כהה

דף עד לר"א אם גירש אשתו קטנה והחזירה כשגדלה חולצת ולא מתיבמת, ורואים שנחלקו התנאים גם בטעות באשה אחת, ויש לומר שנחלקו האם אדם יודע שאין קידושי קטנה כלום וכוועל בגדלותה לשם קידושין, ולר"א אדם לא יודע שאין קידושי קטנה כלום וכוועל על דעת קידושין הראשונים, ואמר רב אחא בר יעקב בשם ר' יוחנן שהמקדש על תנאי ובעל אינה צריכה ממנו גט, והקשה לו בן אחותו רב אחא בר רב איקא ששינינו שחליצה מוטעית כשרה, וריש לקיש ביאר שאמרו לו חלוץ לה ובכך אתה כונסה, ור' יוחנן אמר שהוא שונה שאם לא התכוונו שניהם לחליצה היא פסולה עד שיתכוונו שניהם, ור' יוחנן ביאר שחליצה מוטעית היא שאמרו לו שיחלוץ ע"מ שתתן לו מאתים זוז, וא"כ לר' יוחנן כשאדם עושה מעשה הוא מוחל על התנאי וא"כ נאמר גם כאן שכשבעל הוא מחל על התנאי, אמר לו ר' יוחנן שאלתך טובה אך הלכות תנאים לומדים מתנאי בני גד ובני ראובן ותנאי חל רק כשניתן לקיימו ע"י שליח, וכשאי אפשר לקיימו על ידי שליח אינו תנאי, ולכן לא מועיל התנאי בחליצה, אך קשה א"כ איך חל תנאי על ביאה, ויש לומר שמקשים את סוגי הקידושין אחד לשני.

רב עולא בר אבא אומר בשם עולא בשם ר"א שהמקדש במלוה ובעל או שקידש על תנאי ובעל או בפחות משה פרוטה ובעל לכו"ע צריכה ממנו גט, ורב יוסף בר אבא אומר בשם ר' מנחם בשם ר' אמי שבמקדש בפחות משה פרוטה ובעל צריכה ממנו גט שבזה אין אדם טועה, אך בדברים האחרים אדם טועה ואינו בועל לשם קידושין, ורב כהנא אומר בשם עולא שגם המקדש על תנאי וכוועל צריכה ממנו גט, וכן היה מעשה ולא היה כח לחכמים להוציאה ללא גט, ולא כמו שאמר רב יהודה בשם שמואל שר' ישמעאל לומד מוהיא לא נתפסה שאסורה ויש אחרת שגם בלא נתפסה מותרת באופן שקידושיה היו קידושי טעות שאפילו שכבר ילדה **עמוד ב** יכולה למאן וללכת.

שנו בברייתא שאשה שנדרה והלכה לחכם והתיר לה היא מקודשת, אך בעלת מום שהלכה לרופא וריפא אותה אינה מקודשת, וההבדל הוא שהחכם עוקר את הנדר מעיקרו, אך הרופא אינו מרפא למפרע, וישנה ברייתא שגם בהתיר לה חכם אסורה, אמר רבא שזה לר"א שסובר שאדם אינו רוצה שאשתו תתבזה בב"ד להתיר נדרה, אך לר"מ אדם אינו מקפיד אם אשתו תתבזה בב"ד, שנחלקו במשנה שהמוציא את אשתו משום נדר לא יחזיר, וכן אם הוציא משום שם רע לא יחזיר, ור' יהודה סובר שנדר שידעו בו רבים לא יחזיר ואם לא ידעו בו רבים יכול להחזירה, ור"מ סובר שנדר שצריך חקירת חכם לא יחזיר ואם לא צריך חקירת חכם יחזיר, ולר"א בכל נדר לא יחזיר וגזרו בצריך חקירה משום שאינו צריך חקירה, ור' יהודה למד

דף עה ממה שכתוב בגבעונים **ולא הכום בני ישראל כי נשבעו להם נשיאי העדה**, ולר"נ בר יצחק רבים נקרא משלשה, שמהפסוק **ימים רבים** למדו ימים שנים ורבים שלשה, ולר' יצחק בעשרה נקרא רבים, ור"מ ור"א נחלקו שלר"מ אדם אינו מקפיד אם אשתו תתבזה בב"ד להתיר נדרה, ולר"א אדם מקפיד על כך, ורבא מעמיד את הברייתא שכתוב שהתיר חכם אינה מקודשת באשה חשובה שהבעל אומר שאינו רוצה להאסר בקרובותיה, אך קשה שבסיפא של הברייתא שינינו שאם התיר לו חכם או ריפאו הרופא מקודשת, וניתן לכתוב שאינה מקודשת ונבאר שמדובר באיש חשוב שהאשה לא רוצה להאסר בקרוביו, ויש לומר שאשה רוצה בכל אדם כדברי ר"ל שטוב לאשה לשבת בשני גופים מלשבת בגוף אחד, ואביי אמר שגם אשה שבעלה קטן כנמלה אשתו יושבת בין החשובות, ורב פפא אמר

וטיהר, ורבא מחלק שהמשנה הולכת עם החזקה של כאן נמצאו
כאן היו, ולכן כשהיא ברשות האב הוא יביא ראיה וכשהיא
ברשות הבעל הוא צריך להביא ראיה, ואביי מקשה הרי שנינו
שברשות הבעל הוא יביא ראיה שהיו המומים קודם אירוסין,
ומשמע שמשנתארוס לא, ולכאורה נאמר כאן נמצאו כאן היו,
אמר רבא שאחר אירוסין יש חזקה הפוכה שאין אדם שותה
בכוס אלא א"כ בודקו וא"כ ראה והתפייס, אך קשה א"כ גם
במה שקודם אירוסין הוא ראה והתפייס, יש לומר שאדם אינו
מתפייס במומים וא"כ אחר אירוסין יש חזקה הגוף וגם חזקה
שאיין אדם שותה אלא א"כ בודק וא"כ הוא ראה והתפייס
והחזקה שאין אדם מתפייס במומין היא אחת במקום שתיים
ולא מחשיבים אותה,

דף עו אך אם היו עדים שראו בה קודם אירוסין א"כ אין חזקה
הגוף וכנגד החזקה של אין אדם שותה אלא א"כ בודק יש חזקה
שאינו מתפייס במומין ולכן יש להעמיד את הממון בחזקתו, רב
אשי מתרץ את המשנה שברישא זה כמו מנה לאבא בידך
והחזקה בגופה לא תועיל לו, ובסיפא זה כמנה לי בידך ולכן
הבעל יביא ראיה, והקשה רב אחא בר אויא שכתוב בכרייתא
שר"מ מודה במומים שראויים לבא מבית אביה שהאב יביא
ראיה ולכאורה זה כמנה לי בידך, יש לומר שמדובר באצבע
מיותרת, והאב מביא ראיה שהבעל ראה והתפייס.

רב יהודה אומר בשם שמואל שהמחליף פרה בחמור ומשך בעל
החמור את הפרה ולא הספיק בעל החמור למשוך את החמור
והוא מת, בעל החמור יביא ראיה שהחמור היה קיים כשמשך
את הפרה וכן שנינו במשנה לענין כלה, ולכאורה מאיזה כלה
מביאים ראיה **עמוד ב** שהרי אינו דומה לכלה בבית אביה שהאב
מביא ראיה ומוציא כתובה מהבעל, ובעל החמור מביא ראיה
להחזיק אצלו את הפרה, ור' אבא אומר שהראיה היא מכלה
בבית חמיה, אך יש לחלק שהבעל מביא ראיה להרע את חזקת
האב ואילו בעל החמור מביא ראיה להשאיר את חזקתו בידו,
ור"נ בר יצחק אומר שהראיה היא מכלה בבית אביה ולהחזיק
בידו את כסף הקידושין ולא רק למ"ד שבמקרה שמת החתן
שמחזירים את כסף הקידושין אלא גם למ"ד שלא מחזירים את
הכסף זה רק בקידושי ודאי אך לא בקדושי טעות שאם זה מקח
טעות אם יביא ראיה הם לא חוזרים, ואם לא, חוזרים הקידושין,
והקשו ממה ששנינו שמחט שנמצאה בעובי בית הכוסות אם
היא נראית רק מצד אחד היא כשרה וכשנראית מב' צדדים היא
טריפה, ואם נמצא עליה קורט דם זה ודאי מלפני השחיטה, ואם
לא נמצא עליה קורט דם זה ודאי לאחר שחיטה, אם הוגלד פי
המכה זה יותר מג' ימים קודם שחיטה, ואם לא הוגלד זה ספק
והמוציא מחבירו עלי הראיה, ולכאורה הכוונה שאם הטבח כבר
שילם לבעל הבהמה הוא יביא ראיה ויוציא את מה ששילם,
ולכאורה נאמר להיפך שבעל הבהמה יביא ראיה שזה קרה
אח"כ כדי להחזיק את המעות בידו, ואם נאמר שמדובר שלא
שילם לו עדיין מדוע פסקה כך המשנה שלא נתנו דמים, אלא יש
לומר כדברי רמי בר יחזקאל שאמר שאין לשמוע לכללים שרב
יהודה אחיו אמר בשם שמואל אלא שמואל סובר שכל מי
שהספק ברשותו עליו הראיה, וכן מוכח במשנה של כלה,
ולכאורה קשה ממחט שנמצאת בבית הכוסות שאם הטבח עדיין
לא שילם בעל הבהמה יביא ראיה ויוציא ולכאורה הספק נולד
ברשות הטבח, ואם נאמר שכבר שילם מדוע פסקה המשנה רק
במקרה שנתן דמים, ויש לומר שהרגילות היא שלא נתנים
בהמה קודם ששילמו עליה.

דף עז ר"נ אומר שחולי נכפה זה כמומים שבסתר ודוקא
כשקבוע זמן הנפילה, אך אם אין קבוע זמן זה כמום שבגלוי
שהרי אי אפשר להסתיר.

משנה אם נולדו מומים באיש לא כופים אותו להוציא, ואמר
רשב"ג שזה רק במומין קטנים אך בגדולין כופים אותו להוציא.
גמרא רב יהודה שנה במשנה שהיו, וחייא בר רב שנה שנולדו,

ומי שסובר שבנולדו לא כופים כ"ש בהיו שהרי היא סברה
וקבלה, ומי שלמד שבהיו לא כופים אבל נולדו כופים, ולכאורה
יש ראיה ממה שחילק רשב"ג בין גדולים לקטנים שמדובר
בנולדו שהרי אם היו היא סברה וקבלה, ויש לומר שהיא חשבה
שהיא יכולה לחיות עמם וראתה שאינה יכולה.

רשב"ג פירש מומים גדולים שנשמית עינו או שנקטעה ידו או
שנשברה רגלו, ר' אבא בר יעקב אמר בשם ר' יוחנן שהלכה
כרשב"ג, ורבא אומר בשם ר"נ שהלכה כחכמים ולכאורה ר'
יוחנן לא צריך לפסוק כרשב"ג שהרי הוא אמר שבכל מקום
הלכה כרשב"ג במשנתנו חוץ ממה שחלק בערב וצידן וראיה
אחרונה, ויש לומר שזה מחלוקת אמוראים בדעת ר' יוחנן.

משנה במקרים אלו כופים להוציא: אם הבעל מוכה שחין ובעל
פולפוס, המקמץ והמצרף נחושת והבורסקי, בין שהיו קודם
נישואין בין שנולדו משנישאו, ולר"מ בכלם אפילו התנה עמה
על כך היא יכולה לומר שחשבה שהיא יכולה לקבלם אך היא
רואה שאינה יכולה, ולחכמים היא מקבלת על כרחיה מלבד
מוכה שחין שזה ממיק אותו, והיה מעשה בצידון שבורסי אחד
מת בלא בנים וגם אחיו היה בורסי שאמרו חכמים שהיא יכלה
לקבל את אחיו אך לא אותו. **גמרא** רב יהודה אומר בשם שמואל
שבעל פולפוס הוא ריח החוטם, ובברייתא שנו שזה ריח הפה,
ורב אסי שנה להיפך ונתן סימן ששמואל לא הפסיק פיו מכל
הפרק.

רב יהודה מבאר שמקמץ הוא המקבץ צואת כלבים, אך קשה
ששנינו בברייתא שמקמץ זה בורסי, ולכאורה גם ממשנתנו
קשה על ברייתא זו שכתוב מקמץ ומצרף נחושת והבורסי, אך
במשנה ניתן לבאר שיש בורסי גדול ויש בורסי קטן אך לשמואל
קשה מהברייתא, והוא ילמד שנחלקו בזה תנאים שישנה ברייתא
שמקמץ הוא בורסי, ויש אומרים שזה המקבץ צואת כלבים.

לרב אשי המצרף נחושת הוא מי שמרדד נחושת לדודים, ולרבה
בר בר חנה הוא אדם שכורה נחושת מעיקרו.

לרב האומר איני זן ואיני מפרנס יוציא ויתן כתובה וכשאמר ר'
אלעזר שמועה זו לפני שמואל ואמר שמואל שיאכילו את ר"א
שעורים, שעד שיכפוהו להוציא שיכפוהו לזון, ורב סבר שאין
אדם דר עם נחש בכפיפה אחת, וכשר' זירא עלה לא"י הוא ראה
שר' בנימין בר יפת אומר שמועה זו בשם ר' יוחנן ואמר לו שעל
זה האכילו את ר"א שעורים.

רב יהודה אומר בשם רב אסי שמעשים רק לפסולות וכשאמר את
זה לפני שמואל אמר שמואל שזה רק בפסול כמו אלמנה לכה"ג
וגרושה וחלוצה לכהן הדיוט וממזרת ונתניה לישראל ובת
ישראל לנתין וממזר, אך אם נשא אשה ושהה עמה עשר שנים
ולא ילדה לא כופים אותו, ורב תחליפא בר אבימי אמר בשם
שמואל שכופים אותו, ולכאורה יש להוכיח ממשנתנו שכופים
רק על מומים ולרב אסי מוכן שלא כתבו פסולות שהם
מדאורייתא, אך לרב תחליפא קשה מדוע לא מנתה המשנה גם
את מי שלא ילדה אשתו " שנים, ואמר ר"נ שבמשנה מדובר
בכפייה גם בשוטים אך לענין פריה ורביה כופים רק בדברים, ור'
אבא מקשה הרי נאמר **בדברים לא יוסר עבד**, והוא אומר שגם
לפריה ורביה כופים בשוטים **עמוד ב** ולא כתבו את פריה ורביה
במשנה שרק במומין אם אמרה רוצה אני להשאר מניחים לה אך
לענין פריה ורביה לא מניחים לה, אך לכאורה המשנה מסיימת
שבמוכה שחין לא מניחים לה להשאר עמו מפני שזה ממק
אותו, ויש לומר שבמוכה שחין אם מסכימה לדור עמו בעדים
מניחים לה אך לענין פריה ורביה לא מניחים לה.

ר' יוסי אמר שסח לו זקן אחד מאנשי ירושלים שיש כ"ד מיני
מוכי שחין ואמרו חכמים שלכולם קשה התשמיש אך התשמיש
קשה מכולם לבעלי ראתן שיש לו שרץ במוחו, וזה כדברי
הברייתא שהמשמש אחר הקזה בניו יהיו חלשים, ואם הקיזו
שניהם קודם תשמיש בניהם יהיו בעלי ראתן, ורב פפא אומר
שכ"ז רק אם לא טעם משהו קודם ואם טעם זה לא קורה

והסימן לבעלי ראתן שענינו דולפים ואפו זב ויוצא רוק מפיו וזבובים באים עליו, ואביי אומר שרפואתו היא שיקח עשב סיאה ולענה וקליפות עץ האגוז ומה שגוררים מהעור וחבצלת וקליפה אדומה של תמר בצעירותו, ויבשלום יחד, ויכניסוהו לבית שיש, ואם אין בית שיש יכניסוהו לבית שקירותיו בעובי ז' לבנים ואריח, ויתנו על ראשו ג' מאות כוסות עד שגולגלתו מתרככת ומוחו נקרע ומביא ד' עלי הדס וכל רגל של השרץ מניח על עלה ולוקחו בצבת ושורפו, ואם לא ישרפנו הוא יחזור עליו, ור' יוחנן הכריז שיש להזהר מהזבובים של בעלי ראתן, ור' זירא לא היה יושב במקום שרוחו מגיעה אליו, ור"א לא נכנס באהל, ור' אמי ור' אסי לא אכלו מהביצים של המבוי שלו, אך ריב"ל היה נכרך בהם ולומד תורה ואמר שעל התורה נאמר **אילת אהבים ויעלת חן** שאם מביאה חן על לומדיה ודאי היא מגינה, וכשהגיע זמנו למות אמרו למלאך המות עשה רצונו, ונראה אליו אמר ריב"ל הראה לי מקומי בגן עדן ולקחו אמר ריב"ל הבה לי סכינך שלא אבהל ממך בדרך ונתן לו וכשהגיע לשם להראות לו קפץ ריב"ל ונכנס והחזיק המלאך בקרן גלימתו, ונשבע ריב"ל שלא יחזור אליו, אמר הקב"ה שיראו שאם נשאל על שבועתו בחייו ישאלו לו ואם לא לא ישאל עליה, אמר לו המלאך הבא לי סכיני ולא הביא לו ויצאה בת קול ואמרה לו הבא לו כי הוא צריך לה עבור הבריות, ואלהיו הכריז פעמיים פנו מקום לבר לואי, וראה ריב"ל שרשב"י יושב על י"ג כסאות זהב אמר לו רשב"י האם אתה בר ליואי אמר לו כן, שאל אותו האם נראתה הקשת בימך ואמר לו שכן אמר לו א"כ אין אתה בר ליואי, ובאמת לא נראתה הקשת בימיו אלא שלא רצה להחזיק טובה לעצמו.

ר' חנינא בר פפא היה שושבינו של מלאך המוות וכשהגיע זמנו למות אמרו למלאך המוות לעשות את רצונו ונראה אליו אמר ר' חנינא חכה לי ל' יום שאחזור על תלמודי כמו שאומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, ולאחר ל' יום נגלה אליו וביקש ר' חנינא שיראה לו מקומו ולקחו וביקש ממנו את סכיני אמר לו המלאך האם רוצה אתה לעשות כריב"ל אמר ר' חנינא הבא ס"ת ותבדוק אם יש דבר שלא קיימתי אמר לו המלאך האם נכרכת בבעלי ראתן, ובכ"ז בעת פטירתו הפסיק עמוד אש בינו לקהל וידוע שלא מפסיק עמוד אש אלא לאחד או שנים בדור, וקרוב אליו ר' אלכסנדר וי אמר לו עשה בשביל כבוד חכמים ולא השגיח בו אמר לו עשה בשביל כבוד בית אביך ולא השגיח בו אמר לו עשה בשביל עצמך והסתלקה האש, ואמר אביי שעמוד האש הוא להוציא מי שלא קיים כמוהו ור' אדא בר מתנה אמר לאביי להוציא אותך שאינך עושה מעקה לגגך, ואמנם הוא עשה מעקה אלא שהרוח עקרתו באותה שעה, ר' חנינא אמר שבבבל אין בעלי ראתן כי הם אוכלים תרדים ושותים שכר עם כישות שגדל בהיזמי, ור' יוחנן אמר שבבבל אין מצורעים כי הם אוכלים תרדים ושותים שיכר ורוחצים במי פרת.

דף עח פרק האשה שנפלו

משנה לכו"ע אשה יכולה למכור ולתת מנכסים שנפלו לה קודם אירוסין, ואם נפלו אחר אירוסין לכו"ע תמכור ולכו"ע לא תמכור ולכו"ע אם מכרה ונתנה זה קיים, ואמר ר' יהודה שאמרו החכמים לר"ג שאם זכה באשה שיזכה גם בנכסים, אמר ר"ג על החדשים שאחר נישואין אנו בושם שהבעל מוכר ואתם מגלגלים את הישנים, ולכו"ע מה שנפל אחר נישואין אם מכרה ונתנה הבעל יכול להוציא מהלקוחות ואם נפלו קודם נישואין ונשאת לר"ג אם מכרה ונתנה קיים, ואמר ר' חנינא בן עקביא שאמרו לפני ר"ג שאם זכה באשה שיזכה בנכסים ואמר ר"ג על החדשים אנו בושם ואתם מוסיפים את הישנים, ור"ש מחלק שבנכסים הידועים לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה בטל ומה שלא ידוע לבעל לא תמכור ואם מכרה ונתנה קיים. **גמרא** אמרו אצל ר' ינאי שהחילוק בין נפלו קודם אירוסין לנפלו אחר אירוסין שקודם אירוסים זה נפל בזכותה ובסיפא מדובר שנפלו

בזכותו, אך לפ"ז קשה מדוע בסיפא אם מכרה ונתנה זה קיים, אלא החילוק הוא שברישא ודאי נפלו רק בזכותה אך בסיפא יתכן שנפלו בזכותו או שנפלו בזכותה לכן לא תמכור לכתחילה, ואם מכרה ונתנה מכרה קיים.

הסתפקו בדברי ר' יהודה שאמר לר"ג אם הוא דיבר על לכתחילה או על בדיעבד **עמוד ב** ויש להוכיח מהברייתא שר' יהודה אמר שאמרו לר"ג שארוסה היא אשתו וכן נשואה אם נשואה מכרה בטל גם ארוסה מכרה בטל, ואמר ר"ג על החדשים אנו מצטערים ואתם מגלגלים עלינו את הישנים, ומשמע שר' יהודה דיבר על דיעבד.

ר' חנינא בן עקביא אומר שר"ג לא השיב כמו שאמר ר' יהודה אלא הוא אמר שיש לחלק בין נשואה שבעלה זכאי במציאתה ומעשה ידיה והפרת נדריה משא"כ ארוסה שאין לבעל זכויות אלו, אמרו לו שכל זה במכרה קודם נישואין אך אם מכרה אחר נישואין כיון שבעלה זכה בה גם בנכסים, אמר ר"ג על החדשים אנו בושם ואתם מגלגלים עלינו את הישנים, ולכאורה שנינו במשנה שלר"ג בנפלו קודם נישואין ונשואה אם מכרה ונתנה קיים, משמע רק בדיעבד, ואמר רב זביד שיש לשנות מוכרת ונותנת וקיים, ורב פפא אומר שאכן נחלקו ר' יהודה ור' חנינא בן עקביא בדעת ר"ג, אך לפ"ז יוצא שר' חנינא בן עקביא הוא כדעת ב"ש, ויש לומר שהוא סובר שלא נחלקו בזה ב"ש וב"ה, ורב ושמואל סוברים שבין נפלו קודם אירוסין ובין נפלו אחר אירוסין הבעל מוציא מיד הלקוחות, ויוצא שזה לא כדעת ר' יהודה ור' חנינא, ויש לומר שרב ושמואל סוברים כרבותינו שנמנו שבין אם נפלו לה קודם אירוסין ובין נפלו לה אחר אירוסין ונשאת הבעל מוציא מיד הלקוחות.

שנינו במשנה שאם נפלו אחר נישואין לכו"ע הבעל מוציא, לכאורה מוכח מכאן כר' יוסי בר חנינא שתקנו באושה שאשה שמכרה בנכסי מילוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלקוחות, ויש לדחות שלדברי המשנה הבעל אוכל פירות בחייה ובאושה חדשו יותר שהבעל מוציא מגופה של קרקע וזכותו אף לאחר מיתה.

ר' יוסי בר' חנינא מבאר בדעת ר"ש שנכסים הידועים זה קרקעות ושאינם ידועים הכוונה מטלטלין, ולר' יוחנן גם מטלטלים הם ידועים, ושאינם ידועים הכוונה שהיא כאן והם נפלו במדינת הים, וכן שנו בברייתא שאינם ידועים הכוונה שהם במדינת הים.

אשה אחת רצתה להבריא את נכסיה מבעלה וכתבה אותם לבתה והבת נישאה והתגרשה,

דף עט וכשבאה לפני ר"ג הוא קרע את השטר ורב ענן אמר למר עוקבא ראה מה עשה ר"ג שהוא כחקלאי וקרע שטרות לאנשים, אמר לו מר עוקבא ספר בדיוק את גוף המעשה וסיפר לו, אמר לו א"כ זה כמו מברחת ושמואל אמר שהוא מורה הוראה שאם יבא שטר מברחת יקרעוהו, שאל רבא את ר"ג מה הטעם הרי אף שאינו נותן לאחרים אך לבתו הוא יתן, אמר ר"ג שגם במקום בתו הוא מעדיף את עצמו, ורבא הקשה ששנינו בברייתא שלרשב"ג הרוצה להבריא נכסים מבעלה תכתוב שטר פסים לאחרים ולחכמים הוא יכול לצחק בה עד שתכתוב למקבל שמתנה זו מהיום לכשארצה, ומשמע שבלי זה קנה הלוקח, אמר ר' זירא שיש לחלק בין כתבה בכל נכסיה שאז היא לא גומרת בלבה להקנות, לכתבה חלקם שקנה הלוקח, ולכאורה קשה שאם לא קנה הלוקח שיקנה הבעל, ואביי אומר שזה כנכסים שאינם ידועים לבעל וכו"ש.

משנה אם נפלו כספים לאשה הבעל לוקח בהם קרקע והוא אוכל פירות, פירות תלושים מהקרקע יקח בהם קרקע והוא יאכל ממנה פירות, ופירות המחברים בקרקע לר"מ שמים אותה כמה היא יפה עם פירות וכמה היא יפה ללא פירות ובמותר יקח קרקע ויאכל ממנה פירות, ולר"ש מה שמחובר לקרקע זה שלו, ומה שתלוש מהקרקע זה שלה והוא יקח בהם

קרקע ויאכל ממנה פירות, ולר"ש במה שיפו את כוחו בכניסתה הרעו כוחו ביציאתה ובמה שהרעו את כוחו בכניסתה יפו את כחו ביציאתה שפירות שמחוברים לקרקע בכניסתה שלו וביציאתה שלה ובמה שתלוש מהקרקע בכניסתה שלה וביציאתה שלו. **גמרא** פשוט שאם באו לקנות בכסף ויש קרקע או בתים יקנה קרקע, ואם יש בתים ודקלים קונים בתים, ואם יש דקלים ושאר אילנות יקנה דקלים, ואם יש שאר אילנות וגפן עדיף שאר אילנות, יער לעצים ועצי עוזרדים וחפירת דגים יש אומרים שזה קרן ויש אומרים שנקרא פירות והכלל בענין שאם הגזע מחליף הוא פרי ואם אין הגזע מחליף הוא קרן.

ר' זירא אמר בשם ר' אושעיא בשם ר' ינאי או שר' אבא אמר בשם ר' אושעיא שמי שגונב ולד בהמת מילוג **עמוד ב** משלם כפל, ולכאורה זה לא כחנניה בן אחי ר' אושעיא ולא כחכמים, ששנינו בברייתא שלרבנן ולד בהמת מילוג לבעל וולד שפחת מילוג לאשה, ולחנניא ולד שפחת מילוג כוולד בהמת מילוג, ויש לומר שבכפל של הוולד כו"ע יודו כיוון שתקנו לו פירות ולא פירות של פירות, ולכאורה יוצא שר' חנניא לא חשש למיתה כלל אך לרבנן קשה שאם חששו למיתה הבעל לא יקבל מוולד בהמת מילוג, ואם לא חששו למיתה הוא יקבל גם מוולד שפחת מילוג, ויש לומר שאכן רבנן חששו למיתה אך הם סוברים שבכמה יש עדיין הנאה בעורה גם לאחר מיתה, ורב הונא בר חייא אמר בשם שמואל שהלכה כחנניה, והוא מודה שאם היא מתגרשת היא נותנת דמים ונוטלת כי יש לה בזה שבח בית אביה.

רבא אומר בשם ר"נ שאם הכניסה לו עז לחלבה ורחל לגיזתה ותרנגולת לביצתה ודקל לפירותיו יכול לאכול עד שיכלה הקרן, ר"נ אומר שבהכניסה לו גלימא לבישה נחשבת כפירות ויכול ללבוש עד שתתבלה, וזה כמו התנא בברייתא שמלח וחול הם פירות, ובפיר של גפרית ומחפורת של צריף שסופו כלה לר"מ הוא קרן ולחכמים זה כפירות.

לכאורה דברי ר"ש בסיפא במשנה הם כת"ק וצריך לומר שנחלקו במחוברים בשעת יציאה שלר"ש הוא שלה ולרבנן הוא שלו.

משנה אם נפלו לה עבדים ושפחות זקנים ימכרו ויקח בהם קרקע והבעל אוכל פירות ולרשב"ג לא תמכור כיוון שהם שבח בית אביה, ואם נפלו לה זיתים וגפנים זקנים ימכרו ויקח בהם קרקע ויאכל פירותיה, ור' יהודה סובר שלא תמכרם כי הם שבח בית אביה. **גמרא** רב כהנא אומר בשם רב שנחלקו כשנפלו בשדה שלה אך אם נפלו בשדה שאינו שלה לא תמכור כי כלה הקרן, והקשה רב יוסף הרי נחלקו גם בעבדים ושפחות שזה כשדה שאינו שלה, אלא יש לומר שרב כהנא אומר שנחלקו בשדה שאינו שלה אך בשדה שלה לא תמכור בגלל שבח בית אביה.

משנה אדם שהוציא הוצאות על נכסי אשתו אם הוציא הרבה ואכל מעט או שהוציא מעט ואכל הרבה מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל, ואם הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא ויטול. **גמרא** אכל מעט מבאר רב אסי אפילו רק גרוגרת אחת ורק אם אכלה דרך כבוד,

דף פ ור' אבא אומר שאמרו אצל רב אפילו תמרים שנידוכו יחד ורב ביבי מסתפק מה דין הפסולת שנשארה מהתמרים לאחר עשיית השיכר מהם, ונשאר בתיקו,

אם לא אכל דרך כבוד אמר עולא שנחלקו בזה שני אמוראים בא"י אם השיעור הוא בשוה איסר או בשוה דינר, והדיינים בפומבדיתא אמרו שרב יהודה עשה מעשה גם בחבילי זמורות וזה לשיטתו שגם האוכל ערלה שביעית וכלאים זה נחשב לחזקה.

ר' יעקב אומר בשם רב חסדא שהמוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה זה כמוציא הוצאות על אחר שעשו בה תקנה שלא יפסיד נכסיה.

לאשה אחת נפלו ד' מאות זוז אצל בית חוזאי והבעל הוציא ו' מאות זוז כדי להביא לה ד' מאות ובהליכתו הוא היה צריך זוז אחד ולקח מהם, ובא לפני ר' אמי והוא אמר שכתוב מה שהוציא הוציא ומה שאכל אכל, אמרו לו התלמידים שכל זה כשאכל פירות אך כאן הוא הוציא מהקרן וא"כ זה כמוציא ולא אכל שישבע כמה הוציא ויטול.

ר' אסי אומר בסיפא שישבע רק כשיש שבח כנגד הוצאה, ואומר אביי שני"מ שאם יש שבח יותר מההוצאה שיטול את ההוצאה בלי שבועה, ומקשה רבא שא"כ הוא יערים ויצהיר שהיציאה היא פחות מהשבח ויטול בלי שבועה, אלא מבאר רבא שאם ההוצאה יתירה על השבח נוטל הוצאה כשיעור שבח ובשבועה.

הסתפקו במקרה שהבעל העמיד תחתיו אריסים האם הם ירדו על דעת הבעל וכשהוא הסתלק ממילא גם הם הסתלקו, או שהם ירדו על דעת הקרקע והיא עשויה לעבודת אריסים, ומקשה רבא בר רב חנן שזה דומה ליורד לשדה חבירו שלא ברשות ששמין לו וידו על התחתונה, ויש לחלק ששם אין מי שיטרח ולכן זכה ביציאה בשיעור השבח אך כאן יש בעל שיטרח, ורב הונא בר רב יהושע אומר שאם הבעל מבין באריסות א"כ כשהוא מסתלק גם הם מסתלקים, אך אם אינו אריס א"כ הקרקע עומדת לאריסים.

הסתפקו באופן שהבעל מכר רק פירות האם הוא מקנה את מה שיש לו או שרבנן תקנו פירות לבעל **עמוד ב** כדי שיהיה רווח לבית אך אם מכרם לא תקנו לו, ויהודה מר בן מרימר אמר בשם רבא שמה שעשה עשוי, ורב פפא אמר בשם רבא שמכירתו לא חלה, ויהודה מר לא שמע בפירוש מרבא אלא מכלל מעשה שהיה באשה שהכניסה שתי שפחות לבעלה וכשבעלה נשא אשה נוספת הוא הכניס לה אחת מהן ובאה האשה לפני רבא וצווחה ולא השגיח בה, והוא חשב שרבא סובר שמה שעשה עשוי, אך יש לדחות שהבעל אוכל משום רווח הבית ויש כאן ריוח שלא מכרה מחוץ לביתו, ולהלכה בעל שמכר פירות מנכסי אשתו לא עשה כלום ולאביי הטעם לכך הוא שחוששים שהשדה תתקלקל ולרבא הטעם הוא משום ריוח הבית והנ"מ ביניהם בקרקע הקרובה לעיר שרואה אם מתקלקלת או כשהבעל עצמו הוא אריס של הקרקע, או שהבעל מרויח מהכסף שקיבל מהלוקח שיש ריוח לבית.

משנה אם שומרת יבם מכרה נכסים לכו"ע חל המקח, ונחלקו אם מתה לגבי כתובתה ונכסים שנכנסים ויוצאים עמה שלב"ש יורשי האב יתחלקו עם יורשי הבעל ולב"ה הנכסים בחזקתם והכתובה בחזקת יורשי הבעל, ונכסים הנכנסים ויוצאים עמה הם בחזקת יורשי האב, אם האח הניח מעות היבם יקנה קרקע ויאכל פירות ואם הניח פירות תלושים יקח בהם קרקע ויאכל פירות, ובפירות מחוברים לר"מ ישומו כמה שוה הקרקע עם פירות וכמה היא שוה בלי פירות ובמותר יקנו קרקע והוא יאכל פירות, ולרבנן פירות המחוברים לקרקע הם שלו ובתלושים כל הקודם בהם זכה ואם הוא קדם זכה, ואם היא קדמה יקח בהם קרקע והוא יאכל פירות ואם כנסה היא כאשתו לגמרי, אך כתובתה על נכסי בעלה הראשון, ולא יאמר לה שכתובתה מונחת על השולחן אלא כל נכסיו אחראים לכתובתה ואם גירשה יש לה רק כתובה ואם החזירה היא ככל הנשים ויש לה רק כתובה. **גמרא** הסתפקו מי קובר את השומרת יבם כשמתה, האם יורשי הבעל קוברים כי הם יורשים כתובתה, או שיוורשי האב יקברוה כיון שהם ירשו את הנכסים הנכנסים ויוצאים.